

KETENPILOT TASKFORCE

EINDRAPPORTAGE

Productschap Vis / E.M. Mens
Postbus 72, 2280 AB Rijswijk

12 november 2008

Code: 2008 174/ 31.05.1 A

Inleiding

De Minister van LNV besloot in juni 2006 naar aanleiding van de Task Force Duurzame Noordzeevervisserij tot het ondersteunen van 3 proefpilots. Doel hiervan was onder andere bij te dragen aan de verbetering van de samenwerking in de visserijketen. Aan de heer G. Pastoor, die lid was van de Task Force, werd in zijn hoedanigheid als voorzitter van de Visfederatie gevraagd een ketenproefpilot te starten, waarvoor € 100.000,- werd vrijgemaakt. Als deelnemers zouden de Visfederatie, Imares en het Productschap Vis fungeren.

G. Pastoor (Visfederatie), T. Bult (Imares), M. Mens (Productschap Vis) en F. Groenendijk (later vervangen door E. Luyten) (Stichting de Noordzee) vormden de projectgroep.

De gedachte voor een ketenpilot was om te redeneren vanuit de handel, als spil in de visserijketen. In 2006 waren de signalen al zichtbaar dat de (inter)nationale vishandel onder druk kwam te staan van met name grotere afnemers om duurzame(re) producten te leveren.

De ideeën die inmiddels door vissers werden ingebracht in het kader van de taskforce hadden voornamelijk betrekking op de kwaliteit van het product. Door de projectgroep werd daarom besloten om voor de ketenpilot meer uit te gaan van de wensen en eisen van retailers en verwerkers. Op die manier zou een start gemaakt kunnen worden met een betere ketenintegratie, die uiteindelijk zou kunnen bijdragen aan een betere en meer verantwoorde afzet.

De voorbereidende werkzaamheden voor de ketenpilot werden in juni 2006 gestart, waarna de praktische uitwerking in januari 2007 aan LNV kenbaar werd gemaakt.

De ketenpilot bestond uit twee onderdelen, te weten:

1. Het project totstandkoming “Demonstratie visserij”
2. Het project “Duurzame ketenontwikkeling platvis”

Het eerste project heeft geresulteerd in de DVD productie “Duurzaam en innovatief vissen voor een gezonde vissector”. De totstandkoming hiervan en de wijze waarop de productie is ingezet wordt hieronder toegelicht.

Het tweede project heeft geresulteerd in een plan van aanpak gemaakt door Rijnconsult, in overleg met de Visfederatie en het Productschap Vis. Uiteindelijk is het project niet in volle omvang gerealiseerd, wat hieronder eveneens zal worden toegelicht.

1. Project “Demonstratie visserij”

Uitgangspunt was de werkwijze aan boord van een kotter te tonen m.b.t. kwaliteit en duurzaamheid vanuit het perspectief van de visser. Daarnaast diende ook het verloop in de keten belicht te worden, van verwerking tot en met eindbestemming.

De meest voor de hand liggende manier om dit tot uiting te brengen was het maken van een documentaireachtige film, waarin op een realistische en neutrale manier de visser aan het woord gelaten zou worden over zijn werk. Daarnaast werd de keuze gemaakt om een eindafnemer in beeld te brengen die laat zien een bewuste keus te willen maken.

Door drie aspecten van de aanvoer te laten zien die allen op verschillende wijze een vorm van innovatie lieten zien, gekoppeld aan een andere schakel in de keten die daar enthousiast op reageerde, werd een stimulerend beeld getoond, dat als voorbeeld zou kunnen dienen voor anderen.

De totstandkoming van de film “Duurzaam en innovatief vissen voor een gezonde vissector”, geregisseerd door Annemiek Streng en geproduceerd door Delta Vision uit Haarlem, gebeurde met de medewerking van aanvoerders Han Ypma (WR 244, Den Oever) en Jurie Post (UK 237, Urk), en van Lourens de Boer van de Visserijcoöperatie Urk.

In de voorbereidende fase zijn met de deelnemers aan de film gesprekken gevoerd door Imares en het Productschap Vis over hun specifieke bijdrage. Aan de hand hiervan kon worden bepaald welk onderdeel van hun bedrijfsvoering centraal zou staan en wat de boodschap in het kader van de ketengedachte zou zijn.

De film is op 19 juli 2007 verstuurd naar Directie Visserij.

De film is bij verschillende gelegenheden vertoond aan sectorgenoten uit de aanvoer en de handel. Daarnaast heeft de Engels ondertitelde versie diverse malen gediend als ondersteuning bij presentaties voor buitenlandse afnemers van Nederlandse vis.

De conclusie van dit deel van het project is dat er een uiterst nuttig product is vervaardigd, wat volledig aan de doelstelling heeft beantwoord. Een demonstratie van innovatief denken in de praktijk, educatief voor sectorgenoten en informatief voor anderen. De reacties bij het zien van de film waren onverminderd positief en in een aantal gevallen zijn kopieën verstrekt voor verdere vertoning.

De financiële verantwoording treft u aan in de bijlage.

2. Project “Duurzame ketenontwikkeling platvis”

Voornaamste doel van dit onderdeel was het organiseren van werkbijeenkomsten met vissers, handelaren en verwerkende bedrijven, om te komen tot:

- een goede kennisbasis omtrent ketensamenwerking en duurzame ontwikkeling;
- een optimaal gebruik van in andere sectoren en landen opgedane ervaringen;
- uiteindelijk goed onderbouwde en uitgewerkte projectideeën.

Voor Rijnconsult werd gekozen vanwege hun expertise op het gebied van ketenprojecten en vanwege eerdere ervaring in de visserijsector. Een eerste plan van aanpak is in januari 2007 aan Directie Visserij verstuurd.

In de voorbereidende fase de maanden daarna is door de Visfederatie en het Productschap Vis overleg gepleegd met Rijnconsult en met LEI/Wageningen UR. Dit om zo goed mogelijk gebruik te maken van bestaande kennis en om mogelijke overlap met andere projecten te voorkomen.

In mei 2007 is door Rijnconsult een definitief projectplan gemaakt, dat als bijlage is toegevoegd.

Tussen mei en september 2007 is het projectplan op diverse plaatsen informeel besproken met vissers en handelaren. Dit was een goede gelegenheid om de haalbaarheid van het plan te toetsen, maar ook om een beeld te krijgen van ideeën en plannen die bruikbaar zouden kunnen zijn voor de geplande bijeenkomsten.

Toen de voorbereidingen voor de werkbijeenkomsten in volle gang waren (gepland was oktober en november), bleek dat er vrijwel tegelijkertijd sessies werden georganiseerd (o.a. door het VIP) die vergelijkbaar waren in doelstelling.

Gezien de ervaring met sectorgenoten (gebrek aan tijd, risico van overvoering), werd besloten de werkbijeenkomsten uit te stellen, maar wel goed kennis te nemen van de andere initiatieven op dit gebied.

Tussentijds werd contact gehouden door de projectbegeleiders en overlegd over een geschikter moment om het plan alsnog uit te voeren.

In februari 2008 is de balans opgemaakt, die onder meer tot de conclusie leidde dat er het afgelopen half jaar zoveel initiatieven waren geweest op het gebied van innovatie, verduurzaming en ketenintegratie, dat het onwaarschijnlijk leek dat het project “Duurzame ketenontwikkeling platvis” zoals het was opgesteld nog toegevoegde waarde zou hebben.

Vervolgens is binnen commissies en besturen van de Visfederatie en het productschap gepeild of de behoefte aan een aangepaste vorm bestond, maar dat bleek niet het geval.

Uiteindelijk is in overleg met Rijnconsult besloten het plan te schrappen, met in achtneming van de reeds gemaakte kosten.

De conclusie van dit deel van het project is dat hoewel het beoogde plan niet tot uitvoer is gebracht, de opzet en de intentie ruimschoots is besproken met vissers, handelaren en andere betrokkenen en op die manier mede heeft bijgedragen aan gedachten- en ideeënvorming binnen de sector. Als nu gekeken wordt wat er het afgelopen jaar tot stand is gebracht, is het doel van het plan toch grotendeels bereikt. Of zoals een sectorgenoot opmerkte: “we zijn bezig steeds meer van elkaar te leren; dat had veel eerder moeten gebeuren”.

De financiële verantwoording treft u aan in de bijlage.

Bijlage - financiële verantwoording

Project “Duurzaam en innovatief vissen voor een gezonde vissector”,

Kosten Imares	(interviews en projectbesprekingen)	€ 3.700,00
Delta Vision	(Eerste betaling DVD productie)	€ 13.863,50
	(Tweede betaling DVD productie)	€ 16.391,06
Onkosten H. Ypma	(kostenderving tijdens filmopnamen)	€ 1.800,00
Totaal		€ 35.754,56

Project “Duurzame ketenontwikkeling platvis”

Rijnconsult	(urenverantwoording voorbereiding Ketenworkshops, 5,25 dagen)	€ 10.308,38
Totaal		€ 10.308,38

Totale kosten ketenproject € **46.062,94**

Voorschotbetaling 31 juli 2007 (voldaan) € 13.863,50

Restant € 32.199,44